

شوقینیزمی عەرەب و نارەزایەتیەکانی خەڵکی کوردستان

زماناڤۆ عزیز

zmnaco@yahoo.co.uk

ماوەیەکی زۆرێک لە سەرانی شوقینیزمی ناو ناسیونالیزمی عەرەب بۆ خۆشکردنی شەری ناوخواز شەری قەومی نیوان کوردو عەرەب، کەوتنەتە هێرشکردنە سەر خەڵکی کوردستان و ئەیانەوئ لەم رینگەییە بەرە جەنگی تائەفی لە ناوەراست و باشور پشویەکی پێدەن، جەبەهەییەکی تازە لە جەنگی خۆیناویتر بکەنەو، ئەویش شەری کوردو عەرەبە.

لەم نیوەدا سالیح مۆتلەگ سەرۆکی یەکیە لە کۆتەکانی ناو پەرلەمانی عێراق، مۆقتەدا سەدر و سەرانی تری ناسیونالیزمی عەرەب، بەهەق و ناھەق دەستیاندانەتە هێرشێکی هیستریک لەدژی خەڵکی کوردستان و زۆر فریوکارانەش دەستیان بۆ کارەکیان بردو، چونکە لێدانەکانیان وا دیتە بەرچاو کە لە بەرامبەر یەکیەتی و پارتیدایەو لەسەری بەرژەو دەندیەکانی خەڵکی کوردستانەو، بەلام هەر زوو بەھۆی ماھیتەت و ناوەرۆکی بزوتنەو شوقینیزمی-ئیسلامیەکیانەو دەستەکیان ئاشکرا ئەبیت و نیازەکانیان رۆشن ئەبنەو.

ئەم قارەمانە نوێیانە ناو شوقینیزمی تازە عەرەب، کە لەھێچ سەردەمیەک و زەمانێکدا کەس رەنگی نەدیون و دەنگ و ناوی نەبێستبون، لەسایە داگیرکاری ئەمریکادا لەگەڵ ھاوشیوەکانی خۆیان و میراتگرەکانی صدام ھاتنە بوون، ئەیانەوئ لەسەری وەستانەو بە دژی داگیرکاری ئەمریکادا شەریعیەت بە سیاسەتەکانیان بدەن و لەژێرەو بەپارەو پۆلی ئێران و تورکیا و دەوڵەتانی "سونی مەزھەب"ی ناوچەکی نەفۆزی لە دەستچۆی خۆیان بگێرنەو.

ئەم کۆنەپەرستە راسیستانە، بۆ دژایەتیکردنی خەڵکی کوردستان لەسەر زۆریک لە مەسەلەو کێشە جۆراوجۆری وەک "ئاللا" و "کەرکوک" و سەربەخۆیی کوردستان... ھتد، ئەیانەوئ لەسەری نارەزایەتیەکانی خەڵکەو لە بەرامبەر گەندەلیەکان و ناھەقیەکانی ھەردوو حزب- یەکیەتی و پارتی لە بەرامبەر خەڵکی کوردستان، ھەقانیەت بدەنە قەسەکانیان و شەریعیەت بۆ قەوانیکی سواو بگێرنەو کە بەدەریژایی زیاتر لەنیو سەدە بەعسەییەکان لێیانداوەتەو. سالیح مۆتلەگ دەلی "گەلەکەمان لە کوردستان رۆژانە خۆپیشانان ئەکات لەدژی یەکیەتی و پارتی و بە حوکمی ئەوان رازی نین..." و لەچەندین چاویکەوتنی تەلەفزیۆنی و کۆنگرە رۆژنامەوانیدا بەم ئاوازە چەندین لێدانیداو کە خەتەر و ئاگر خۆشکەرن. بەلام هەر خۆدی مۆتلەگ و سەرانیتری ناسیونالیزمی عەرەب لەھەمووکەس باشتر ئەو راستیە ئەزانن کە کاتیەک خەڵک لە کوردستان بە پارتی و یەکیەتی و سیاسەتە چەوتەکانیان ئەلێن "نا"، ئەوا سەدجار بەرامبەر ناسیونالیزمی فاشیستی عەرەبی "نا"ی گەورەتری ووتووە بۆ ئەو مەبەستەش قوربانی زۆریداو.

بەلام بۆچی مۆتلەگ و دلیمی و صەدر و یەعقوبیەکان، یەکیەتی و پارتی ئەکەنە ناماخی ھێرشەکانیان؟ ئایا ئەوان بە تەنھا دژ بە یەکیەتی و پارتی و دلۆسۆز و خەمخۆری خەڵکی کوردستانن، یان ئەیانەوئ لەم رینگەییە بە پامیکیتر بدەن؟ کاتیەک کە میلیشیاکانی صەدر و عومەر لە بەغدا و ناوەراستی عێراق لە یەکیەتی ئەکوژن و قەتلی عامی یەکتەر ئەکەن، بۆچی لێدانەکانیان لەسەر کوردستان ناوەرۆکیکی چون یەکیان ھەیە؟ مەگەر ئەو ھەر ئەوان نین لەسەر ئەو کە کەسیک ناوی "عەلی" یان "عومەر" بێت کافییە بۆ ئەو کە بیکوژن، کەچی لەسەر مەسەلەو کوردستان و خەڵکەکی رێکن؟

ئەوان ئەگەرچی خۆیان لەسەر بناغەیی سوننەو شیعیە پێناسە کردووە ئەکەن، بەلام ھاوکات ناسیونالیزم و بەم پێشەش مەسەلەو ھاوبەش و بەرژەو ھەندێ ھاوبەشیان ھەیە، ئەو تەلەو لوبنان و فەلەستین ھەر ھەمان ئەم دوو مەزھەبی ناو ئەو بزوتنەو یە سەرباری ھەمان کێشەکیشی نیوانیان، بەلام لەسەر وەستانەو لە بەرامبەر ئیسرائیل ھاوکۆکن و ستراتییە ھاوبەشیان دارشتو، ئیستاش بەھەمان میکانیزم ئەیانەوئ سیناریۆی فەلەستین و لوبنان بۆ عێراق بگۆرنەو. بەم سیاسەتەشیان لەلایە بەرەکانی جەنگی نیوانیان پشویەکی پێدەن و پیکەو جەنگی خەڵکی کوردستان بەھێزەکانیان ئەکەن، تا ئەو کاتە لەسەر مەسەلەیکە بتوانن رێک بکەن، لەلایەکیترەو ئەیانەوئ بەرگری بەو خواستەو خەڵکی کوردستان کە خۆی لە جیابوونەو کوردستان و سەربەخۆیی کوردستان ئەبیننەو.

بەلام ئەم ستراتییە نیوان سوننەو شیعیە ھەر زوو ھەرس دین، نمونەکیشی لە بەحرەین و یەمەن و سعودیەو تەنانەت لوبنان نیشانی داو کە ئەم ستراتییە لەدەریژ ماوەدا جگە لە چارەسەری کاتی و شکست ھیچیتری بەدواوە نیو نایبەت، ھەر بۆیە خەڵکی کوردستان ئەبیت ووشیارانە بەرامبەر ئەم شوقینیزمە تازەییە ھەلۆیست بگرن و بەو لامی عەمەلی بەرەنگاریان ببەنەو، تەنانەت ئەبیت تارادەیی ئەو کە سیاسەت و لێدانەکانی سەرانی یەکیەتی و پارتی لەسەر ئەم مەسەلەو لە مەنگەنە بدەن، رێگایان نەدریت ببە تەواو کەری ئەو نەخشەییە ئەوان. ئەگەر خەڵکی کوردستان لەسەر ئەم بەلای شەری قەومیە ھەستیار نەبن و لە بەرامبەریدا ھەلۆیستی جدی وەرنگرن ئەوا لە کەرکوک ھەمان کارەساتەکانی رواندا و بۆسنەو ھەرسک دووبارە ئەبنەو، ئەگەر روودانی ئەم جەنگە قەومیەدا پێشبینی ئەو ئەکریت سەدان ھەزار کەس لە ماوەییەکی کاتی کەمدا ببە قوربانی. بۆیە خەڵکی کوردستان ئەبیت پێداگری لەسەر جیابوونەو کوردستان و پیکەنیانی دەوڵەتی سەربەخۆ لە کوردستان.

جیابونه‌وهی کوردستان و پیکهینانی ده‌لته‌تی سه‌ربه‌خۆ یه‌کیکه له‌و‌رێگایانه‌ی که به‌به‌راورد له‌گه‌ڵ ده‌روازه‌کانیتردا، ناسانتیرین و بێده‌ریده‌سه‌رتیرین رێگاچاره‌یه، چونکه دو‌ژمنانی خه‌لکی کوردستان زۆر له‌وه بێتواناترن که‌بتوانن بینه رێگری گه‌وره له‌به‌رده‌م جیابونه‌وه‌دا، هاوکات خه‌لکی کوردستان و دۆستانی خه‌لکی کوردستانیش له‌ده‌ره‌وه زۆر له‌وه به‌هێزترن که به‌هه‌ر‌ه‌شه‌و گۆر‌ه‌شه‌ی تورکیا و ئێران و سوریا و خودی ئه‌مریکا پاشه‌کشه بکه‌ن. هه‌موو رێگاگان به‌ زه‌ره‌ری خه‌لک ته‌واو ئه‌بن جگه له‌ ته‌نها رێگا که جیابونه‌وه‌ی کوردستانه.